

Gregor
Strniša

I Stojijo ladje zidane,
čez te zelene travnike
strmijo s svetlimi očmi,
za vsako veko kdo živi.

Nad ladjami zasije noč,
od samih zvezd žari nebo,
in pot zgreši in se zgubi
ta ladja v morju te noči.

Zasije jutro, beli dan,
bele priplujejo nazaj,
te senčne ladje iz noči,
so stolpi hiš za travniki.

- II Za vsako veko kdo živi,
iz sto očes zre sto oči:
skoz eno gleda dêkle jasna,
skoz drugo bela glava starca.

V očeh dekleta travniki —
so prazne starčeve oči?
Gôre stoje v očeh dekleta —
v starih očeh Severna zvezda.

V očeh na beli postelji
vse dni ta jasna zvezda spi —
se zvečeri, ta zvezda jasna
splava v nebo iz oči starca.

- III Ta ladja v morju te noči
jadra, leti med zvézdami —
sto sanj ljudi: sto južnih sap,
jo nosi v noč, čez rob sveta.

Mačka sedi med hišami,
vidi, da hiš nič več ni,
zapoje in se veseli
svojega dneva te noči.

Na tleh pristana praznega
igračka za dne pozabljena,
papirnata barčica, leži
med mogočnimi zvezdnimi kronami.

- IV Za vsako veko kdo živi,
za vsako lesen vrt leži:
se bela kuhinja odpira
vsako jutro ko cvetica.

Je izba tulipan teman.
Je tista dêkle tu doma?
Kdo se v prazni sobi smeje?
Stoli so mračni kot kakteje.

Oči, so čez rob polne dni?
 Ji pade iz njih, ga doma pusti,
 ves hrib, in sto odmevov gore
 poje v steno prazne sobe?

- V So stolpi hiš za travniki
 od daleč ladje jasne dni,
 samo za dne zasidrane
 ob te zelene travnike.

Kako so tja priplavale,
 nihče ne zna, ne ve nihče —
 naslonjene na breg neba,
 se zablešče, kot iz snega.

Žarijo v zarji kot privid,
 kot bel oblak, ki se topi
 pod zvezdami, ko pada mrak,
 odplava hlap na drugo stran.

Deček

- I Bel in čist papirnat list
 pregane, ladjo naredi,
 iz pristana hišnih vrat
 odjadra z njo okrog sveta.

Ladja na dlani preplava most.
 Za vodo stoji bradat mož,
 na bradi velikanski klobuk,
 poveznjen čisto do nosu.

Bil je tu in že ga ni —
 fantič strmi, mladih oči.
 Čez vrata zarožlja zapah.
 Ampak katera so bila?

- II Ljudi pa je iz dneva v dan
 vsak dan poznal zmeraj manj —
 eden mrlič vesel živi,
 drugi so umrli in odšli:

ta je zaklenil sobico,
légel na belo posteljo,
po puškico je segel ta,
rak je snedel drugega.

Gleda z vedrimi očmi
svečo, ki v vetru plamení —
težko je ob letu, čez leto in dan
teže, ob spominu na kretnjo, na glas.

III Hodil je med hišami
in srečal toliko ljudi,
bilo je kot človeški vrt —
sredi vrta stoji smrt.

Najprej smrti nikjer ni.
Potem rase, zrasede v velik zid.
Je tu konec teh poti?
Se ne topi zid pred očmi?

Robot kamen čuti dlan —
se ni premaknil, za hip, za las?
Samó nebo sega čez zid,
na zidu Večernica cveti.

IV Zmeraj je bilo pred njim
toliko zaprtih hiš.
Odpiral je veliko vrat,
za nobenimi ni bilo moža.

Bradača, s klobukom do nosu.
Tu je bilo polno lutk:
velika trgovina oblek —
tam je žarel ob cvetu cvet:

ob žogi žoga pisana,
bila je trgovina igrač.
Neke noči, sredi lučí,
sreča nekoga, ki je živ.

V Ostal je zmeraj čudno mlad.
Še zdaj, ko je že belih las,
odpira okno v mlado noč,
čaka na nebesni voz.

Ko prižgeta Voza luči,
najde Severno zvezdo z očmi —
ni cvet, ni žoga sredi rož,
a dolgo strmi v njo skoz noč.

Vsa ozvezdja teh nebes
krožijo okoli nje,
ki je samo oddaljen svit,
brez glasa, barve in oblik.

Pesmi so iz knjige OKO (Oris transcendentalne logike), ki bo te dni izšla pri Cankarjevi založbi v Ljubljani — oba cikla pa sta vključena tudi v obširen izbor Strniševe poezije, ki ga bo izdala z naslovom SEVERNICA spomladi založba Obzorja v Mariboru.

Ur.